

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel,

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 45.179/III/PN
EV

Bijlage(n):
Fax: 02/518.26.20
☎: 02/518.23.91
Behandelend ambtenaar: Elke Van Praet
E-mail: Elke.VanPraet@rrn.fgov.be

Betreft: *Organisatie van de taalexamens.*

Mijnheer, Mevrouw de Burgemeester,

Ter zitting van 13 december 2013 hebben de verenigde afdelingen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) geoordeeld dat het opportuun is te herinneren aan de regelgeving van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT), alsook aan de vaste rechtspraak van de VCT en van de Raad van State inzake de organisatie van de taalexamens, welke het volgende inhouden.

1. Regelgeving inzake taalexamens en toezicht door de VCT

Met toepassing van de artikelen 15, § 2, en 61, § 4, 2^e lid, van de SWT, is de VCT ertoe gemachtigd toezicht uit te oefenen op de taalexamens die worden georganiseerd in de taalgrensgemeenten.

1.1. Regelgeving

Artikel 15, § 2, van de SWT, stelt het volgende:

"In de taalgrensgemeenten worden tot de ambten van gemeentesecretaris, gemeenteontvanger, politiecommissaris, secretaris en ontvanger van de commissie van openbare onderstand alleen toegelaten de kandidaten, die vooraf geslaagd zijn voor een examen over de voldoende kennis van de tweede taal, het Nederlands of het Frans naar gelang van het geval.

In de besturen van de gemeenten en van de openbare personen die aan de gemeenten ondergeschikt zijn, mag niemand een ambt bekleden, waarin hij omgang heeft met het

publiek, indien hij niet vooraf geslaagd is voor een examen over de elementaire kennis van de tweede taal, het Nederlands of het Frans, naar gelang van het geval.

Wordt vrijgesteld van de taalexamens, die in de leden één en twee bedoeld zijn, de kandidaat die, naar luid van zijn diploma of studiegetuigschrift, zijn onderwijs in die taal heeft genoten.

Genoemde taalexamens, zomede het eventueel examen over de kennis van de taal van het gebied, geschieden onder het toezicht van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.

In de andere plaatselijke diensten dan die van de gemeenten en van de openbare personen die aan de gemeenten ondergeschikt zijn, mag niemand een ambt bekleden, waarin hij omgang heeft met het publiek, indien hij niet een aan het ambt aangepaste, voldoende of elementaire kennis bezit van de tweede taal, het Nederlands of het Frans, naar gelang van het geval. Die kennis wordt vastgesteld aan de hand van een examen."

In dit verband herinnert de VCT aan haar vaste rechtspraak (cf. meer bepaald de adviezen 21.029 van 13 juni 1991, 23.268 van 18 maart 1992, 25.080 van 15 september 1993, 43.033 van 29 april 2011, 43.080 van 9 september 2011, 43.079 van 25 november 2011, 44.008 van 13 juli 2012 en 43.218 van 14 september 2012) dat onder benoeming of aanstelling dient te worden verstaan, iedere indiensttreding van nieuw personeel, ongeacht of het gaat om vast, tijdelijk, stagedoend, voorlopig of contractueel personeel, alsmede iedere transfer, mutatie, bevordering en belasting met de uitoefening van bepaalde functies.

De Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, oordeelde in arrest nr. 24.982 van 18 januari 1985 in dezelfde zin:

"Overwegende dat de wet de verplichting om de tweede taal te kennen aan het door het personeelslid uitgeoefende ambt en niet aan zijn statuut verbindt; [...]"

Verder werd artikel 61, § 4, 2^e lid, door de wet van 12 juni 2002 "tot wijziging van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966" aangevuld met een bepaling, luidens welke het bovendien de plicht van de VCT is "de aangepastheid te beoordelen van de inhoud van het examen aan de aard van de functie of de taak die de titularis van het ambt waarneemt of zal waarnemen en waarvoor deze gecoördineerde wetten een taalkennisvereiste opleggen."

1.2. Toezicht door de VCT

De betrokken overheden stellen in overleg met de VCT een datum vast waarop de examens georganiseerd worden.

Voorafgaandelijk aan het examen dient het volgende aan de VCT te worden meegedeeld:

- het niveau en de precieze rechtsgrond van het (de) bewuste examen(s) (elementaire kennis - artikel 15, § 2, 2^e lid, SWT; voldoende kennis - artikel 15, § 2, 1^e lid, SWT of kennis van de taal van het gebied - artikel 15, § 1, SWT);
- de aard van de te begeven betrekking(en);
- het approximatieve aantal kandidaten;
- het examenprogramma;
- de samenstelling van de jury.

2. Examinatoren en quoteringen

De VCT herinnert eraan dat de quoteringen, volgens haar vaste rechtspraak, uitsluitend het werk zijn van examinatoren die, op een onbetwiste manier, de vereiste hoedanigheid en objectiviteit aan de dag kunnen leggen. Zulks moge blijken uit, enerzijds, de diploma's die zij kunnen voorleggen en, anderzijds, de functie die zij uitoefenen en die met die diploma's overeenstemt.

De examinatoren kennen de punten toe, rekening houdend met de finaliteit van het afgelegde examen.

Steunend op het koninklijk besluit van 8 maart 2001 "tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken samengevat op 18 juli 1966" stelt de VCT voor om het volgende in acht te nemen:

Om te slagen voor het taalexamen over de elementaire kennis van de tweede taal dient de kandidaat 5/10 van de punten te behalen op ieder examengedeelte.

Om te slagen voor het taalexamen over de voldoende kennis van de tweede taal dient de kandidaat 6/10 van de punten te behalen op ieder examengedeelte.

Om te slagen voor het taalexamen over de kennis van de taal van het gebied dient de kandidaat 7/10 van de punten te behalen op ieder examengedeelte.

3. Finaliteit en programma van de onderscheiden taalexamens

De finaliteit van de onderscheiden taalexamens blijkt uit de bewoordingen van de SWT en uit de voorbereidende werkzaamheden ervan.

Wat het examenprogramma betreft, stelt de VCT voor te steunen op de bepalingen van het voornoemde koninklijk besluit van 8 maart 2001. Zulks, enerzijds, teneinde tussen de taalgrensgemeenten tot een zekere uniformiteit te komen en, anderzijds, haar in staat te stellen haar toezicht uit te oefenen.

3.1. Elementaire kennis van de tweede taal

Rechtsgrond: Artikel 15, § 2, 2^e lid, van de SWT.

Finaliteit: Deze kennis wordt opgelegd aan de ambtenaren die omgang hebben met het publiek; zij moet hen dus in staat stellen het publiek in de taal van zijn keuze te begrijpen, in te lichten en te bedienen. Deze kennis van de tweede taal moet aangepast zijn aan de uit te oefenen (administratieve, sociale, technische, etc.) betrekking.

Programma: a) Schriftelijk gedeelte

Schriftelijk examen voor de betrekkingen waarvoor diplomavereisten worden gesteld

Verhandeling, opstel, verslag of brief, aangepast aan de aard en het niveau van de uit te oefenen betrekking.

Schriftelijk examen voor de betrekkingen waarvoor geen diplomaveisten worden gesteld maar die een administratieve of leidinggevende functie inhouden

Dit examen moet nagaan of de kandidaat in het kader van zijn functie eenvoudige schriftelijke contacten kan leggen (bijvoorbeeld: een formulier of vragenlijst invullen, een kort activiteitenverslag opstellen, een telefonische boodschap doorgeven, een brief schrijven, etc.), waarbij het examen aangepast is aan de aard en het niveau van de uit te oefenen betrekking.

Schriftelijk examen voor de betrekkingen waarvoor geen diplomaveisten worden gesteld en die geen administratieve of leidinggevende functie inhouden

De VCT aanvaardt, naar analogie met artikel 21, § 3, van de SWT, dat voor deze betrekkingen enkel een aan de aard van de betrekking aangepast examen over de mondelinge kennis van de tweede taal wordt afgenomen.

b) Mondeling gedeelte

Mondeling examen voor de betrekkingen waarvoor diplomaveisten worden gesteld

Lezen en verklaren van een tekst (bijvoorbeeld een krantenartikel), aangepast aan de aard en het niveau van de betrekking + gesprek.

Mondeling examen voor de betrekkingen waarvoor geen diplomaveisten worden gesteld maar die een administratieve of leidinggevende functie inhouden

Lezen van een eenvoudige tekst: vragen beantwoorden over die tekst; gesprek over de functie, etc.

Mondeling examen voor de betrekkingen waarvoor geen diplomaveisten worden gesteld en die geen administratieve of leidinggevende functie inhouden

Zich voorstellen, een gesprek voeren over algemene zaken, over de functie, eventueel op basis van een eenvoudige korte tekst, een schema, afbeeldingen, etc.

3.2. Voldoende kennis van de tweede taal

Rechtsgrond: Artikel 15, § 2, 1^e lid, van de SWT.

Finaliteit: Deze kennis wordt opgelegd aan de gemeentesecretaris, de gemeenteontvanger, de politiecommissaris, de secretaris en de ontvanger van het OCMW en moet hen in staat stellen de SWT na te leven op het stuk van hun verantwoordelijkheden (eenheid in de rechtspraak, vertaling van berichten, omgang met particulieren, etc.).
Het examen dient dan ook aangepast te zijn aan de verantwoordelijkheden die met de bewuste betrekking gepaard gaan.

Programma: Schriftelijk examen

1. Vrije vertaling van een administratieve tekst van de tweede taal naar de eerste;
2. Verhandeling of verslag.

Mondeling examen

Lezen en verklaren van een tekst, aangepast aan de betrekking + gesprek.

3.3. Kennis van de taal van het gebied

Rechtsgrond: Artikel 15, § 1, van de SWT.

Finaliteit: Nagaan of de kandidaat de taal van het gebied beheerst in dezelfde mate als de kandidaten voor dezelfde betrekking die hun onderwijs in die taal hebben genoten, waarbij er steeds rekening wordt gehouden met de aard en het niveau van de betrekking.

Programma: a) Schriftelijk gedeelte

Schriftelijk examen voor de betrekkingen waarvoor diplomavereisten worden gesteld

1. Vrije vertaling van een tekst die verband houdt met de betrekking, vanuit de taal van het diploma in de taal van de beoogde betrekking (de taal van het gebied);
2. Verhandeling of verslag; eventueel brief voor het lagere niveau.

Schriftelijk examen voor de betrekkingen waarvoor geen diplomavereisten worden gesteld maar die een administratieve of leidinggevende functie inhouden

Dit examen moet nagaan of de kandidaat in het kader van zijn functie schriftelijke contacten kan leggen (bijvoorbeeld: een formulier of vragenlijst invullen, een kort activiteitenverslag opstellen, een telefonische boodschap doorgeven, een brief schrijven, etc.), waarbij het examen aangepast is aan de aard en het niveau van de uit te oefenen betrekking.

Schriftelijk examen voor de betrekkingen waarvoor geen diplomavereisten worden gesteld en die geen administratieve of leidinggevende functie inhouden

De VCT aanvaardt, naar analogie met artikel 21, § 3, van de SWT, dat voor deze betrekkingen enkel een aan de aard van de betrekking aangepast examen over de mondelinge kennis van de tweede taal wordt afgenomen.

b) Mondeling gedeelte

Mondeling examen voor de betrekkingen waarvoor diplomavereisten worden gesteld

Lezen en verklaren van een tekst (bijvoorbeeld een krantenartikel), aangepast aan de aard en het niveau van de betrekking + gesprek.

Mondeling examen voor de betrekkingen waarvoor geen diplomavereisten worden gesteld maar die een administratieve of leidinggevende functie inhouden

Lezen van een eenvoudige tekst: vragen beantwoorden over die tekst; gesprek over de functie, etc.

Mondeling examen voor de betrekkingen waarvoor geen diplomavereisten worden gesteld en die geen administratieve of leidinggevende functie inhouden

Zich voorstellen, een gesprek voeren over algemene zaken, over de functie, eventueel op basis van een eenvoudige korte tekst, een schema, afbeeldingen, etc.

Opmerking: De VCT merkt op dat houders van een diploma dat in een andere taal dan het Nederlands of het Frans gesteld is, naast het examen over de kennis van de taal van het gebied, tevens het examen over de elementaire kennis van de tweede taal dienen af te leggen.

Met bijzondere hoogachting,

De Voorzitter,

E. VANDENBOSSCHE